

**Hodnocení automatického překladu SMT systémů (Google Translate, Bing)
z francouzštiny do češtiny: desambiguace vybraných polysémních výrazů
(FF JU České Budějovice, 2016)**

V úvodní části práce diplomantka na základě odborné literatury popisuje historii a základní pojmy z oblasti strojového překladu a přináší informace o zkoumaných online překladačích. Dále se stručně věnuje problematice polysémie a procesu desambiguace. Poté přibližuje metody hodnocení výsledků strojového překladu, a to jak metody ručního vyhodnocování, tak vyhodnocování strojového. Stať je syntézou informací ze sekundárních zdrojů, převážně anglickojazyčných. Je relevantně strukturována, rovněž výběr informací je adekvátní cílům práce. Stať má ovšem poněkud nevyváženou stylistickou úroveň – některé formulace jsou těžkopádné a často příliš doslovně kopírují výstavbu originálního textu. Co jsou to např. „jazykovědné informace“ na str. 14? Dále, jak je chápán termín „lexém“ na str. 8 v definici *categorial ambiguity* od G. Hirsta? Osobně nejsem příliš nakloněn překladatelské volbě termínu „fráze“ na str. 4; z textu práce není příliš jasné, co termínem „phrase“ míní P. Koehn, jedná-li se o syntagma či jakýkoli lineární větný úsek.

V rámci vlastní analýzy desambiguace zkoumala K. Hodková soubor polysémních lexémů a sledovala, jakým způsobem budou tyto lexémy přeloženy v závislosti na kontextu. Příklady byly vždy voleny tak, aby kontext jasně ukázal na různý význam zkoumané lexikální jednotky. Diplomantka hodnotila úspěšnost desambiguace obou překladačů, a to i ve vzájemném srovnání. Analýzy jsou věcně správné, a tudíž vedou k průkazným závěrům. Diplomantka přináší zajímavé doklady pro hypotézu, že překladače používají angličtinu jakožto mezistupeň pro překlad mezi francouzštinou a češtinou. Poněkud nejasné je vymezení tzv. preferovaného významu – jednalo by se o nějaký defaultní význam (např. ten, který je v paralelních korpusech statisticky nejčastější), který by překladač volil vždy, když při procesu desambiguace nenajde jiné řešení (ve smyslu, není-li podmínka x , dávám řešení y)?

Závěr: mé hlavní připomínky se týkají úrovně výkladu v úvodních kapitolách. Samotný výzkum byl proveden správně.

Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit (ještě) známkou **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích dne 18. 5. 2016.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.